

Svar på fråga 2024/25:652 av Fredrik Lundh Sammeli (S)
Nationellt kunskapslyft för barns rättigheter

Fredrik Lundh Sammeli har frågat mig om jag och regeringen är beredda att initiera ett nationellt kunskapslyft riktat till barn och unga för att stärka deras kunskaper om sina egna rättigheter.

Barnkonventionen, som är svensk lag sedan 2020, är en viktig utgångspunkt för regeringens politik. Barn är individer med egna rättigheter och ett tydligt barnrättsperspektiv ska genomsyra all verksamhet som rör barn. Barns bästa ska beaktas och barn har rätt att komma till tals i frågor som rör dem. Att både barn och vuxna har kunskap om de rättigheter och skyldigheter som följer av barnkonventionen är därför viktigt.

Barnombudsmannen är regeringens expertmyndighet inom barnrättens område och har tidigare haft i uppdrag att genomföra insatser för att höja kunskapen hos barn och unga om sina rättigheter enligt barnkonventionen. Inom ramen för uppdraget skapade myndigheten webbplatsen *Mina rättigheter.se* med information riktad till barn och unga. På

webbplatsen återfinns också stödmaterial som vänder sig till personal i förskola och skola.

Regeringen har sedan hösten 2022 vidtagit flera åtgärder för ett ökat genomslag för barnkonventionen, och för att tillgängliggöra och stärka barns kunskaper om sina egna rättigheter. Genom olika myndighetsuppdrag har regeringen tagit initiativ för att öka kunskapen och stärka kompetensen om barnets rättigheter hos offentliga aktörer, bland annat utifrån de förslag som lämnats av Utredningen om barns möjligheter att utkräva sina rättigheter i betänkandet Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40). Initiativen ska särskilt bidra till att barn ges möjlighet till delaktighet och att myndigheter och deras verksamheter ska vara tillgängliga och anpassade för barn.

Barnombudsmannen har exempelvis fått i uppdrag att ta fram en webbplats med information om vart barn kan vända sig med klagomål (S2023/03257). Barnombudsmannen har också fått i uppdrag att fortsätta att utveckla och sprida metoder, arbetsformer och material om hur barn kan göras delaktiga och komma till tals, både i enskilda samtal och i grupp, med särskilt fokus på barn som befinner sig i utsatta situationer (S2023/02468). Vidare ska Barnombudsmannen kartlägga och analysera behoven av ytterligare vägledning för offentliga aktörers arbete med tolkning och tillämpning av barnkonventionen. I detta uppdrag ingår också att identifiera

verksamhetsområden inom vilka det saknas eller är brist på tillräcklig och tydlig vägledning om hur ett barnrättsperspektiv kan tillämpas och integreras (S2024/02156).

Andra exempel på åtgärder är uppdrag till länsstyrelserna att sprida kunskap till kommuner och regioner om tillämpningen av barnets rättigheter i verksamheter som rör barn, såsom socialtjänst, skola och hälso- och sjukvård, inklusive psykiatri (Fi2023/00435 m.fl.).

Avslutningsvis kan nämnas att det av läroplanerna bland annat framgår att skolan ska förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen. Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter (till exempel förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet; bilagan avsnitt 1).

Regeringen kommer vid behov att vidta ytterligare åtgärder för att följa upp genomförandet av barnkonventionen.

Stockholm den 16 januari 2025

Camilla Waltersson Grönvall